

*Kovács Laura doktorjelölt,
Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar
Interdiszciplináris Doktori Iskola*

UACES 43. Éves Konferencia „Exchanging ideas on Europe”

2013. szeptember 2-4 között az Egyesült Királyságban, Leedsben került megrendezésre az UACES (University Association for Contemporary European Studies) 43. Éves Konferenciája „Exchanging ideas on Europe” címmel. Az interdiszciplináris kutatás terén hagyományokkal rendelkező rendezvénynek a Leeds-i egyetem Politikai és Nemzetközi Tanulmányok Tanszéke (POLIS) adott otthont.

A rendezvény célja az volt, hogy lehetőséget biztosítson az Európai Unióval kapcsolatos legfrissebb kutatási eredmények megismerésére, a jelenlegi trendek megvitatására, mind politikatudományi, gazdasági, jogi, földrajzi, történelmi és szociológiai vonatkozásban. A résztvevők 48 országból érkeztek megközelítőleg 300 intézmény képviselőjében.

Az első napon plenáris előadásokat hallgathattak meg a résztvevők, melynek során az euro szkepticizmusról és annak európai integrációra gyakorolt hatásáról beszéltek a felkért előadók.¹ A plenáris előadások, és az azt követő beszélgetés szakmai színvonalát emelte, hogy Nicole Sinclair az előadók egyike az Egyesült Királyság egyik Európa parlamenti képviselője.

Ezt követően, a konferencia három napján a több mint száz előadás egymással párhuzamosan, kilenc un. kutatói szekción belül, különböző témák szerinti panelekben zajlott. Az előadások többek között az alábbi témaköröket érintették: az Európai Unió intézményeinek belső működési mechanizmusai; az EU döntéshozatali struktúrája; az európai integráció jogi perspektívái, az euro zóna válsága, Közép-Kelet európai tagállamok helyzete az EU-ban, az Európai Unió és Kína közti kapcsolatok lehetséges irányai, szub-nacionális kormányzati szintek EU integrációja. Az egyes paneleken belül a következő előadások voltak számomra a legérdekesebbek.

Az Európai Unió intézményeinek belső működési mechanizmusait tárgyaló panel előadói nagy hangsúly helyeztek a Parlament a Tanács és a Bizottság közötti kapcsolatok elemzésére. *Monika Mühlböck* előadásából részletes képet kapott a hallgatóság a Tanács és a Parlament közötti döntéshozatali folyamat paradox helyzetéről, melynek lényege, hogy bár a két intézmény viszonya folyamatos hatáskörért vívott küzdelemmel terhelt, továbbá más-más érdekeket képviselnek (a Tanács a tagállamokét, még a Parlament az állampolgárokét) mégis a napi szintű politikaalkotásban jól működő konszenzus van közöttük. *Michelle Cini* bemutatta, hogy az EU-n belüli intézményközi kapcsolatok milyen változásokon mentek keresztül a XX. század vége óta eltelt időszakban, és ennek kapcsán felhívta a figyelmet arra, hogy az intézményközi kapcsolatok makroszintű, átfogó vizsgálatára kevés példát találunk.

¹ Nicole Sinclair, Patricia McKenna, Dr Nicholas Startin, Dr Simona Guerra

Az Eurorégiók kérdésköreivel foglalkozó panelben, az érdekes esettanulmányokat bemutató előadások célja a régiók nemzetközi kapcsolattartása mögött húzódó indokok feltárása volt. *Malin Stegmann McCallion* a svédországi Värmland és Västra Götaland régiókat illetően elmondta, hogy bár a svéd alkotmány egyértelműen fogalmaz a tekintetben, hogy a nemzetközi kapcsolatok ápolása a Svéd kormány hatáskörébe tartozik, a regionális szereplők mégis a kormány „nagyköveteivé” váltak. *Sara Svensson* az Eurorégiók létrehozását motiváló tényezők kapcsán rávilágított, hogy létrehozásukat nem szakpolitikai célok ösztönzik, hanem a különböző támogatásokhoz való hozzáférés lehetősége.

Az európai jog alkalmazásainak kérdéseivel foglalkozó panel több előadása az európai bíróságok jogalkalmazási tevékenységéhez kapcsolódott. *Marcin Górski* előadásában az európai bíróságok valamint az európai politikai szervezetek közötti kölcsönhatás elemzésére fókuszált. Külön figyelmet szentelt e tekintetben az Emberi Jogok Európai Bíróságának valamint az Európai Unió Bíróságának vizsgálatára. *Tobias Nowak* „*National Judges as EU Judges*” című, Hollandiában illetve az Észak- Rajna-Vesztfáliában működő magánjogi bíróságokra összpontosító kutatásának eredményeit mutatta be, vázolta az európai jog tagállami bíróságok általi alkalmazását.

Az európai helyi és regionális önkormányzati kutatásokat érintő panelben *Christopher Huggins* az önkormányzatok nemzetközi hálózatosodásának jelenségét vázolta fel. Felhívta a figyelmet arra, hogy az ilyen jellegű együttműködések hatékonyságának növelése érdekében az önkormányzatoknak kidolgozott stratégiával kellene rendelkezniük, amely meghatározná az együttműködés által elérni kívánt célokat. Problémaként említette, hogy az önkormányzatok politikai ciklusokból adódóan nem terveznek hosszútávra, a hálózatosodás kézzelfogható hasznossága pedig rövidtávon nem mérhető.

Az Európai Unió kapcsán egyre gyakoribb téma a politikai integráció mind horizontális, mind vertikális értelemben. *Anne Gibney* egy Birminghami esettanulmány segítségével felvázolta a politikai integráció „top-down, és bottom-up” megközelítéseit, amellyel alátámasztotta, hogy a helyi és regionális önkormányzati esettanulmányok vizsgálata szélesebb körű teoretikus feltevések alátámasztásának kísérleti terepe lehet.

A szub-nacionális kormányzati szintek EU integrációját vizsgáló panelben *Sébastien Platon* felhívta a figyelmet arra, hogy az európai jog az EU valamint a tagállamok közötti kapcsolatok szabályozását foglalja magában, az önkormányzatokat a tagállamok részeként értelmezi. Az önkormányzatok azonban rendkívül gyakran alkalmazzák az uniós jogalkotás eredményét, ezért problémát jelent, hogy a helyi és regionális önkormányzatok csak közvetetten, Régiók Bizottságán, valamint lobbiszervezeteken keresztül rendelkeznek beleszólással az uniós szintű döntéshozatalba. Megfogalmazódott, hogy a lisszaboni szerződéssel bevezetésre került szubszidiaritásfigyelő hálózat alkalmazása előrelépést jelenthet e téren. Javasolta az előadó, hogy a helyi és regionális önkormányzatok képviselői számára is helyet kellene biztosítani a Tanács ülésein. *Marius Guderjan* elmondta, hogy az EU és a szub-nacionális szintek kapcsolata országonként eltérő képet mutat. A helyi és regionális önkormányzatok alkotmányos és politikai pozíciója határozza meg az európai integrációban betöltött szerepüket. Ezt az asszimetriát az angliai és a németországi szub-nacionális szintek összehasonlításával szemléltette.

Az EU külkapcsolatainak különböző aspektusait tárgyaló pannelen belül került sor *Wei Shen* előadására, aki a 2012-ben létrehozott EU-Kína urbanizációs partnerséget mutatta be, amelynek keretében a felek együttműködnek és tapasztalataikat megosztják egymással az urbanizáció gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi kihívásait illetően, lehetőséget biztosítva az önkormányzatok, vállalatok, nem kormányzati szervek közreműködésére. A partnerség magába foglalja többek között a fenntartható várostervezés, energiaellátás, városi kormányzás ágazatait. *Dorina Baltag* előadásának témája az EU keleti szomszédjaival szemben tanúsított diplomáciai teljesítményének értékelése volt. A hatékonyság valamint a

források mozgósítására való képesség indikátorai alapján értékelte az EU diplomáciai tevékenységét Moldova, Ukrajna, és Fehéroroszország vonatkozásában.

Az állampolgári részvétel és demokrácia kérdéseivel foglalkozó panelben *Nora Siklodi* az aktív európai polgárság eszméjének az Európai Unió, valamint a polgárok általi értelmezését ismertette. Az uniós polgárság intézményi kereteinek elemzésén keresztül rávilágított a minőségi oktatás fontosságára ebben a folyamatban. *Maria Cristina Marchetti* előadásában az Európai Polgári Kezdeményezéssel foglalkozott, amelynek keretében, 1 millió uniós polgár összefogásával, az Európai Bizottság jogalkotási javaslat előterjesztésére szólítható fel. Az előadó a 2012. április elsejével életbe lépett kezdeményezés első egy évének eredményeit tekintette át.

Az európai regionális politika kérdései köré szerveződő panelen belül *Kristine Kern* a városok europaizációjának folyamatát vizsgálta az EU többszintű kormányzati rendszerében. A europaizáció három típusát különböztette meg. A hierarchikus europaizáció az uniós joganyag helyi szinten történő alkalmazását jelenti, a vertikális europaizáció keretében a helyi szint közvetlen befolyással rendelkezik az uniós döntéshozatali folyamatokra, a horizontális europaizáció pedig a városok egymással történő kapcsolatépítését, hálózatosodását jelenti. *Molnár Anna*, a szekció magyar előadója áttekintést nyújtott a makro-regionális megközelítésekről az EU 2014-2020 költségvetési vitájának tükrében. Előadásában az Adria-Jón Makrorégió és a Duna Stratégia összehasonlítását mutatta be.

Az EU és a volt szovjet térség kapcsolatát vizsgáló panel keretében *Stanislaw Konopacki* előadásából megtudhattuk, hogy a 2009 óta létező Keleti Partnerség program, a 2011-es lengyel soros elnökség alatt új lendületet kapott. Az előadó ismertette, hogy az EU részéről hátráltatta a partnerségi program céljainak elérését a pénzügyi, gazdasági válság, a partner országok részéről pedig problematikus, hogy nem érdekeltek a nyugati irányultságú reformok végrehajtásában, e helyett jövőjüket Oroszországgal szoros együttműködésben látják. *Aijan Sharshenova* előadásának célja az volt, hogy felhívja a figyelmet az EU Közép-ázsiai térségben játszott szerepének, nevezetesen a politikai és emberi jogi párbeszéd, valamint a demokrácia előmozdítása érdekében tett lépések hasznosságára és az ezzel járó költségekre.

Összességében elmondható, hogy bár az előadások az Európai Unióhoz kapcsolódó kérdésköröket széles spektrumban vizsgálták, mégis öt panel épült a szub-nacionális kormányzati szintek helyzetének elemzésére, ami azt mutatja, hogy nemzetközi szinten az akadémiai érdeklődés e terület iránti növekedése figyelhető meg.

A konferencia szakmai programját kulturális programok is kiegészítették, például a Leeds városi múzeumában megrendezett vacsora. Az utolsó nap programjában, a szakmai rendezvény zárása után helyet kapott egy szervezett kirándulás a világörökségnek nyilvánított Saltaire-be.

Az Európa tanulmányok interdiszciplináris megközelítésének teret adó rendezvény ez alkalommal is sikerrel zárult. Az évente megrendezésre kerülő konferencián való részvétel rendkívül jó lehetőség azok számára, akik az Európai Unió illetve az európai integráció témakörében folytatnak kutatásokat.²

A rendezvény programja, illetve az elhangzott előadások absztraktjai az alábbi linken elérhetők: <http://www.uaces.org/events/conferences/leeds/>

A konferencia, 2014-ben, 47. alkalommal Cork-ban, Írországból kerül megrendezésre.

² A rendezvényen történő részvétel az Európai Unió és Magyarország támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú „Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program” című kiemelt projekt támogatásából valósult meg.